

บทคัดย่อ

T 164204

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : จากศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีสู่องค์การมหาชน

ชื่อผู้เขียน : นายทรงกลด ดวงหาค้าง

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์. ดร. สมิหรา จิตตลดากร ประธานกรรมการ
2. เรือเอก เชิด รุ่งอุทัย
3. นายอารีย์ พิจิตรกล้าเอี่ยม

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการตรวจสอบศักยภาพของบุคลากรในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีในด้านภูมิหลัง ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนวิสัยทัศน์ว่าจะเสริมสร้างศักยภาพในการทำงานอย่างไรบ้าง และต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเป็นองค์การมหาชนในแง่ขององค์ประกอบด้านองค์การ ความพร้อมในเชิงโครงสร้างและความพร้อมในเชิงกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความพร้อมทางด้านศักยภาพของบุคลากรและศักยภาพขององค์กรในภาวะปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลในเชิงคุณภาพประกอบด้วย เอกสาร ประวัติความเป็นมา ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงในกรมเจ้าท่าและศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วยบุคลากรทั้งหมดในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีที่ทำหน้าที่วิทยากรและครูฝึกนักเรียน จำนวน 26 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-square)

T164204

ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีส่วนใหญ่จบการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานโดยเฉลี่ย 4 ปี ส่วนในด้านความรู้ ความสามารถพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านวิชาชีพเฉพาะทางค่อนข้างดีแต่ขาดการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของทักษะในการสอนทำให้ความสามารถในการถ่ายทอดไม่ดีเท่าที่ควร สำหรับด้านวิสัยทัศน์ บุคลากรมีวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานที่กว้างไกล โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาและการลงทุนด้านเทคโนโลยี

ในด้านขององค์การเกี่ยวกับภารกิจหน้าที่พบว่ามีการกิจหน้าที่น้อย กล่าวคือมีการดำเนินงานในภารกิจหน้าที่เพียง 2 ด้านหลักคือ การให้การศึกษาแก่นักเรียนในภาคปกติและฝึกอบรมคนประจำเรือในทุกระดับชั้น ส่วนเรื่องของการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน พบว่ามีการแบ่งงานกันทำตามสาขาที่ได้สำเร็จการศึกษามาในระดับปานกลางยังมีการทำงานที่นอกเหนือจากหน้าที่ที่มีอยู่เป็นประจำ มีสายการบังคับบัญชาที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างยาว ช่วงการควบคุมแคบ ไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชาในงานเดียวกันเพราะมีการสั่งงานข้ามสายงาน และงานหนึ่งอย่างมีผู้ที่สามารถสั่งงานได้มากกว่า 2 คน มีการวางแผนดำเนินงานในเรื่องของการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี มีการจัดองค์การอย่างเป็นทางการ ใช้หลักการบริหารงานบุคคลด้วยระบบคุณธรรม การสั่งการโดยใช้หลักการเหตุผล การประสานงานที่เป็นระบบสัมพันธ์และสอดคล้องกัน มีการรายงานในระดับล่างขึ้นสู่เบื้องบน ส่วนในเรื่องของการจัดทำงานประมาณเป็นแบบแสดงรายการ คือมีการแจกแจงรายละเอียดที่เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าตอบแทน ค่าวัสดุสำนักงาน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยต้องใช้งบประมาณให้เป็นไปตามนั้น

ส่วนรูปแบบของการจัดองค์กร ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวียังไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารและตัดสินใจ ประกอบกับต้องดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัดของกฎ ระเบียบของราชการ และยังไม่สามารถสรรหาและคัดเลือกบุคลากรได้เอง การพัฒนาและการโยกย้ายสับเปลี่ยนหมุนเวียนของบุคลากร การแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงาน จะต้องเสนอขึ้นสู่ผู้บริหารระดับสูงของกรมเจ้าท่า สำหรับการจัดทำงบประมาณแบบ PPBS ควรนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมและให้มีความสอดคล้องกับทิศทางและวิสัยทัศน์ของการพัฒนาศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี เพื่อก้าวเข้าสู่ระบบนานาชาติ

ABSTRACT

TE 164204

Thesis Title : From Merchant Marine Training Centre to
Autonomous Public Organization

Student's Name : Mr. Songglod Duanghaklang

Degree Sought : Master of Arts

Major : Political Science

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Dr. Samira Chittaladakorn Chairperson
2. Lt. Cherd Rung-uthai
3. Mr. Aree Pichitklar-eam

The objectives of this research are to analyze the potential of Merchant Marine Training Centre's staff performing their duty in term of background, knowledge, capability and vision, to study the supported factors of Autonomous Public Organization transforming of the organization by emphasizing at organization structure and procedure and finally to compare the different between the potential of staff and organization simultaneously and the expectation conditions according to the Autonomous Public Organization Act BC 2542.

Research data were collected by both qualitative and quantitative method. The qualitative data comprised of document, history, related law and

interviews given by the executive management from Harbour Department and Merchant Marine Training Centre. Quantitative data were taken from All group of lecturer and trainee altogether 26 persons using questionnaire and hypothesis was tested by Chi-square statistics.

Result from the research indicated that most of Merchant Marine Training Centre's staff had graduated Master Degree with average of 4 years working experiences. Regarding to knowledge and capability, most staff had rather good specialist knowledge but lacking of teaching training and so had problems to pass on their knowledge. Furthermore, most staff had broad vision so they agree on development planning and technology investment.

Regarding to the organization study, they had only 2 functions; teaching regular course cadet and training short course seafarers in all levels. Division of work was set upon staff specialized major at middle level and additional tasks were assigned regularly. Hierarchy was found at medium to rather long level. Span of control was narrow. There was no unity of command since there were cross division directing and more than 2 person that had directing authority in one task. In term of organization procedure, operating plan, formal organization structure, merit system, rational decision-making, smooth coordination, upward communication and Line-Item budget were used.

Merchant Marine Training Centre had no total authority to manage and made decision but only had to work under the limitation of government act and law. Furthermore, the Merchant Marine Training Centre could not sourcing

TE 164204

and recruiting their staff. All staff developing, transferring, appointing or promoting need to be approved by the executive management of Harbour Department. PPBS budgeting should adapt to suite the direction and vision of Merchant Marine Training Centre during the transformation to international organization.